

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, 4 maja 2023 r.

PSVI.431.1.23.2023

Egzemplarz nr 1.

Pani
Izabela Grzybek
Dyrektor
**Placówki Opiekuńczo-
Wychowawczej nr 2**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.) w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2, ul. Opolska 7/3, 44-335 Jastrzębie-Zdrój przeprowadzono kontrolę w trybie zwykłym.

Organizację i tryb przeprowadzenia niniejszej kontroli określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477).

Tematem kontroli była ocena wybranych obszarów organizacji i funkcjonowania placówki. Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej w zakresie przestrzegania i respektowania praw dziecka oraz zaspakajania jego niezbędnych potrzeb.

O terminie i zakresie mającej się odbyć kontroli, pismem (znak: PSVI.431.1.23.2023) z 10 marca 2023 r. poinformowano dyrektora kontrolowanej jednostki. Zawiadomienie do Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój wysłano 13 marca 2023 r., za pośrednictwem skrzynki e-PUAP.

Czynności kontrolne w jednostce kontrolowanej przeprowadzono w dniach 4, 5 i 7 kwietnia 2023 r. Kontrola obejmowała okres: od 1 lipca 2022 r. do ostatniego dnia czynności kontrolnych prowadzonych w jednostce kontrolowanej.

Kontrolę w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2, przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w składzie: Iwona Sałata-Trombala – kierujący zespołem, Elżbieta Moskał, działający na podstawie upoważnień Wojewody Śląskiego nr PSVI.0030.53.2023 i PSVI.0030.54.2023 z 7 marca 2023 r.

Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych dyrektorowi jednostki przedstawiono stosowne upoważnienia i dokonano wpisu do książki kontroli.

(Akta kontroli str. 1-16)

Użyte w wystąpieniu pokontrolnym skróty:

- „ustawa” – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.);
- „POW nr 2”, „placówka”, „Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju” – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2, ul. Opolska 7/3, 44-335 Jastrzębie-Zdrój;
- Statut – Statut Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2, nadany Uchwałą NR IV.41.2018 Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 18 grudnia 2018 r.;
- Regulamin Organizacyjny – Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2, nadany Zarządzeniem Nr Or-IV.0050.135.2019, przez Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 8 marca 2022 r.

Ustaleń zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym dokonano w oparciu o informacje uzyskane od dyrektora i pracowników placówki, rozmowy z wychowankami oraz analizę przedłożonej dokumentacji. Rozmowy z dziećmi odbyły się za ich zgodą, bez obecności pracowników placówki, w przyjaznej atmosferze, umożliwiającej otwartość i swobodę wypowiedzi.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych, działalność Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2, w zakresie objętym kontrolą, oceniono pozytywnie.

POW nr 2 jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, dysponującą 14 miejscami dla dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 18 r.ż., która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodziny naturalnej oraz zaspakaja ich niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, społeczne i religijne.

Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego kompleksową obsługę administracyjną, finansową, organizacyjną oraz specjalistyczną prowadzi na podstawie przepisów o samorządzie powiatowym Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1. Dyrektorem placówki jest pani Izabela Grzybek. Dyrektor kieruje placówką opiekuńczo-wychowawczą przy pomocy wyznaczonego wychowawcy. W placówce zatrudnionych jest, poza wychowawcą koordynatorem, 7 wychowawców. Ponadto pracę wychowawców wspierają: pracownik socjalny, psycholog i pedagog.

W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w placówce było umieszczonych początkowo 11 wychowanków, w wieku od 6 r.ż. do 17 r.ż. W pierwszym dniu kontroli do placówki przyjęto dwóch wychowanków. Czterech wychowanków na co dzień przebywa poza placówką w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Wojsce, w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Mszanie Dolnej, w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Radzionkowie oraz w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Herbach. Podczas kontroli w placówce przebywało 2 dzieci poniżej 10 roku życia, które zostały przyjęte wraz ze starszym rodzeństwem.

(Akta kontroli str. 17-31)

Ustalenia stanowiące podstawę do oceny realizacji zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej w zakresie przestrzegania praw dziecka przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą nr 2

1. Prawo do wychowywania w rodzinie i działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny.

Pracownicy Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju dbając o dobro dziecka, starają się utrzymywać regularny kontakt z rodzicami, opiekunami prawnymi, innymi członkami rodzin celem umożliwienia wychowankom korzystania z właściwie prowadzonej opieki rodzinnej i przejęcia w pełni przez rodziców lub opiekunów zadań wobec wychowanków. Rodzice wychowanków mogą liczyć na wsparcie i pomoc ze strony specjalistów placówki: psychologa (rozmowy, wsparcie,

doradztwo), pedagoga (wspieranie w działaniu na rzecz edukacji dziecka) oraz pracownika socjalnego (pomoc od strony formalnej związana z redagowaniem pism, wniosków, próśb do innych instytucji). Placówka prowadzi również cykl spotkań pn. „Pedagogizacja rodzin”. Ponadto pracownicy POW nr 2 motywują rodziców wychowanków do uczestnictwa w prowadzonej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Jastrzębiu-Zdroju oraz Ośrodek Pomocy Społecznej „Szkoła dla rodziców”.

Placówka tam, gdzie jest to możliwe, dba o podtrzymywanie więzi pomiędzy dziećmi i ich rodzicami. Wychowawcy starają się angażować rodziców w jak największą ilość obowiązków opiekuńczo-wychowawczych nad dzieckiem celem podtrzymania relacji na linii rodzic-dziecko.

1.1. umożliwienie kontaktów z rodzicami i osobami bliskimi

POW nr 2 umożliwia kontakt rodzicom i osobom bliskim na terenie placówki w wyznaczonym do tego miejscu (pokój odwiedzin lub miejsce wskazane przez pracownika) po wcześniejszym ustaleniu terminu i godziny. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2, realizując swoje zadania statutowe, umożliwia dziecku kontakt z rodzicami i osobami bliskimi oraz podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny. Pracownicy placówki współpracują w tym zakresie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju. Placówka tam, gdzie to możliwe współpracuje z asystentami rodziny oraz kuratorami. Obecnie 2 rodziny współpracują z asystentem rodziny a 1 ma przydzielonego kuratora. Wychowankowie, podczas rozmów z inspektorami, twierdzili, że nikt nie ogranicza im możliwości kontaktów z rodzicami, bliskimi lub osobami zaprzyjaźnionymi. Ponadto nikt ich do tego kontaktu nie zmusza. Wychowawcy pozostawiają im decyzje czy chcą się kontaktować z rodzicami. Tam, gdzie to możliwe, dzieci regularnie wyjeżdżają do rodziców lub innych bliskich krewnych (dziadków lub wujostwa).

W pierwszym dniu czynności kontrolnych, 4 kwietnia 2023 r., w placówce było 11 wychowanków, jednakże w tym samym dniu w godzinach popołudniowych do placówki przyjęto 2 wychowanków, tym samym stan na ostatni dzień kontroli wynosił 13. Wśród wychowanków przebywających w placówce rodzice 4 dzieci są pozbawieni władzy rodzicielskiej, w przypadku 1 wychowanka ojciec jest pozbawiony władzy rodzicielskiej a matka ma ograniczoną władzę rodzicielską, rodzice ośmiorga wychowanków mają ograniczoną władzę rodzicielską. Ojciec 1 wychowanki jest nieznan. Kontakty dzieci z rodzinami, osobami bliskimi i rodzinami zaprzyjaźnionymi przedstawiają się następująco: 3 wychowanków ma kontakt z matką, 3 wychowanków ma kontakty z ojcem, z 3 dzieci kontaktują się dziadkowie, 2 wychowanków utrzymuje kontakt z ciociami, a w 1 przypadku jest kontakt z wujkiem. Rodzice 4 wychowanków posiadają zgodę na sądu na pobyt w domu z nocowaniem w dni wolne od nauki szkolnej, dziadkowie 3 wychowanków urlopują ich poza placówkę, 3 wychowanków rodzice zabierają poza placówkę na kilka godzin, 2 nowoprzyjętych chłopców jest odwiedzanych w placówce przez ojca. Nikt z pośród wychowanków POW nr 2 nie posiada rodziny zaprzyjaźnionej.

Z pośród wychowanków 4 zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego – 2 nie wyraziła gotowości do adopcji.

1.2. umożliwianie kontaktów i wzmacnianie więzi z rodzeństwem przebywającym poza placówką np. w sytuacji umieszczenia rodzeństwa w innych formach pieczy zastępczej

Aktualnie w placówce umieszczone są 4 rodzeństwa jedno z nich posiada młodszych braci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1, która znajduje się w tym samym budynku. Ponadto jeden wychowanek będący na co dzień poza placówką posiada starszą przyrodną siostrę w POW nr 3 – dzieci trafiły do placówek w różnych terminach, ponadto dziewczynka wychowywana była przez ojca; rodzeństwo utrzymuje ze sobą kontakt telefoniczny oraz osobisty w ramach wyjść własnych oraz atrakcji organizowanych przez placówkę. Dzieci te mają również rodzeństwo, które trafiło do adopcji.

W placówce jest jeszcze wychowanek, który posiada siostry w POW nr 1 - dzieci zostały rozdzielone ze względu na brak wystarczającej ilości miejsc w jednej placówce, w rozmowie z inspektorami chłopiec twierdził, że widuje się regularnie z siostrami na terenie POW nr 1 lub na boisku należącym do placówki, a także są razem urlopowani do domu. Dwóch z wychowanków posiada rodzeństwo w rodzinach zastępczych – kontakt utrzymywany za zgodą rodziny, a 3 wychowanków posiada pełnoletnie rodzeństwo, z którym utrzymuje kontakt sporadyczny, 1 dziecko posiada rodzeństwo w domu rodzinnym.

Z rozmów z pracownikami placówki wynika, że w placówce dba się o podtrzymywanie więzi pomiędzy rodzeństwami, jednak to sami wychowankowie decydują o kontaktach z rodzeństwem. Obecnie dwóch wychowanków nie ma żadnego rodzeństwa, dwóch wychowanków nie utrzymuje kontaktu ze swoim rodzeństwem.

(Akta kontroli str.32-47)

2. Prawo do stabilnego środowiska wychowawczego i życia bez przemocy.

2.1. zapewnianie dzieciom przebywającym czasowo poza placówką, w podmiotach wymienionych w art. 95 ustawy, uprawnień przysługujących wychowankom Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju oraz współpraca placówki z tymi podmiotami

W czasie czynności kontrolnych ustalono, że w jednostce kontrolowanej czterech wychowanków na co dzień przebywa poza placówką, w ośrodku wymienionym w art. 95 ustawy tj. w: Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapeutycznym w Wojsce, w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Mszanie Dolnej, w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Radzionkowie oraz w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Herbach.

W dokumentacji wychowanków znajdują się orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego oraz skierowanie do właściwej placówki. Wychowanek przebywający w MOS jest regularnie urlopowany do placówki, co potwierdzają wpisy w karcie pobytu wychowanka. Dwóch wychowanków przebywających w MOW w Radzionkowie i w Herbach przyjeżdżają do placówki na wakacje oraz dłuższe święta. Wychowanek będący w MOW w Mszanie Dolnej został tam umieszczony 31 marca 2023 r. i jeszcze nie był urlopowany. Wszyscy wychowankowie korzystają z przywilejów dostępnych dla wychowanków POW nr 2.

W trakcie kontroli inspektorzy rozmawiali z wychowankiem, który na co dzień przebywa w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii. Chłopiec potwierdził, że jest dość często urlopowany do placówki i korzysta z wszystkich przywilejów jakie przysługują wychowankowi POW nr 2 np. wycieczek lub wyjazdów nad morze, ma również swoje łóżko oraz miejsce do przechowywania rzeczy osobistych. Placówka zaopatruje go we wszystkie niezbędne rzeczy: ubrania, obuwie, słodycze, kieszonkowe. Jeżeli czegoś mu zabraknie kontaktuje się z wychowawcą i jest to dosyłane do ośrodka w którym przebywa. Jak sam stwierdził w POW nr 2 jest lepiej niż w MOS np. jedzenie jest lepsze. Na następny etap edukacyjny chce wrócić do placówki.

Rozmowy z dziećmi i pracownikami placówki oraz analiza prowadzonej dokumentacji potwierdziły, że wychowankowie czasowo przebywający poza placówką korzystają z pełni praw, jakie przysługują wychowankom placówki.

W placówce jest prowadzona dokumentacja wymieniona w § 17 rozporządzenia. Pod Planem Pomocy Dziecku widnieją podpisy wychowanków świadczące o respektowaniu praw dziecka określonych w art. 4 ustawy, w tym prawo do informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą. Karty Pobytu są systematycznie uzupełniane.

Wychowawca prowadzący, systematycznie (co najmniej 1 raz w miesiącu) wypełnia Karty Pobytu Dziecka zapisując informacje bieżące, m.in. w części: „relacje dziecka z rodzicami i osobami bliskimi”, „rozwój dziecka ze szczególnym uwzględnieniem stanu emocjonalnego i samodzielności dziecka”, „szczególne potrzeby dziecka”, „kontakty placówki ze szkołą, informacje o przebiegu nauki szkolnej”. Karty wyposażenia wychowanka i karty wypłat kieszonkowego potwierdzają, że osoby będące na co dzień poza placówką, otrzymują kieszonkowe, a także są wyposażane w odzież, obuwie, przybory osobistego użytku, potrzebne przybory i pomoce szkolne, adekwatnie do zgłaszanych potrzeb. W dokumentacji widnieją podpisy wychowanków potwierdzające odbiór rzeczy oraz kieszonkowego, a także wpisy dotyczące wysyłki rzeczy dla wychowanków przebywających poza placówką.

2.2. zapewnienie wychowankom, w tym czasowo przebywającym poza placówką, miejsca do spania, przechowywania rzeczy osobistych

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju jest zlokalizowana w centrum miasta Jastrzębie-Zdrój niedaleko dworca autobusowego, ośrodków kultury i galerii handlowych. Placówka znajduje się na parterze budynku przy ul. Opolskiej 7/3. Placówka zapewnia dzieciom:

- 7 pokoi mieszkalnych: jedno, dwu i trzyosobowych, wyposażonych w łóżka, biurka z krzesłami, komody i szafy;
- 2 łazienki;
- Jadalnię z aneksem kuchennym;
- 2 świetlice - wspólną przestrzeń, miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażone w telewizor, konsolę do gier, gry edukacyjne oraz stół z krzesłami i kanapę;
- bibliotekę z miejscem do nauki;
- salę do prac plastycznych;
- miejsce do przechowywania obuwia i odzieży wierzchniej.

W budynku są miejsca, które są wspólne dla POW nr 1 i POW nr 2 tj.: sala terapeutyczna wyposażona w drabinki, pufy, materace oraz pomoce terapeutyczne, a także sala gimnastyczna ze stołem do tenisa stołowego, bilardem oraz sprzętem gimnastycznym. Do budynku przylega również duży teren rekreacyjny wraz z boiskiem do piłki nożnej i koszykówki.

Pomieszczenia placówki są utrzymane w czystości, ściany ozdobione są zdjęciami, obrazkami, w oknach są firanki oraz rolety umożliwiające zacienienie pomieszczenia wg potrzeb jego mieszkańców. Placówka zapewnia wszystkim wychowankom, również tym, którzy czasowo przebywają poza placówką, miejsce do spania, wypoczynku oraz do przechowywania rzeczy osobistych i ubrań.

2.3. ochrona przed wszelkimi formami przemocy fizycznej i psychicznej; stosowanie wobec wychowanków właściwego, pozytywnego systemu nagród i kar/konsekwencji czyli wzmocnianie właściwych zachowań, a w sytuacji zachowania niewłaściwych, naruszających prawa drugiego człowieka, niezgodnego z zasadami przyjętymi w placówce – stosowanie konsekwencji adekwatnych do przewinienia, unikając kar i arbitralności naruszających godność dziecka; stwarzanie wychowankom możliwości do wyrażania własnego zdania, odwołania się od decyzji (kary) podjętej w jego sprawie;

W Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju obowiązuje Karta praw i obowiązków wychowanków w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych nr 1,2,3 w Jastrzębiu-Zdroju zgodnie z którą każdy wychowanek ma prawo m.in.: być traktowany na równi z innymi wychowankami; do pomocy i wsparcia ze strony placówki na rzecz powrotu do rodziny biologicznej lub jeśli to niemożliwe do usytuowania w rodzinie zastępczej lub adopcji; do ochrony i pomocy ze strony placówki przed wszelkimi formami przemocy psychicznej i fizycznej; ochrony przed

stosowaniem kar cielesnych; do szczerzej rozmowy z opiekunem i poszanowania jego tajemnic przez wychowawcę. Wychowankowie w placówce mają obowiązek: poszanowania godności osobistej rówieśników i osób dorosłych; sumiennego słuchania i wypełniania poleceń wychowawców i personelu POW; poszanowanie praw współmieszkańca (obrażanie, znęcanie psychiczne i fizyczne); szacunku i tolerancji wobec siebie, a także rodzin i osób odwiedzających; pomocy młodszym i słabszym. Ponadto w POW nr 2 obowiązuje Kodeks Wychowanka, który w swych zapisach podkreśla, że takie same prawa mają wszyscy wychowankowie oraz osoby dorosłe, a wypełniając swoje obowiązki można wyrosnąć na mądrego i zacnego obywatela. W placówce podkreśla się, że „nie jesteś sam i masz przyjaciół; jesteśmy na wyciągnięcie ręki, tylko od Ciebie będzie zależeć, czy uchwycisz pomocną dłoń”. Zasady opracowane w placówce są znane dzieciom, zostały podkreślone w czasie rozmów z kontrolującymi.

W rozmowach z inspektorami wychowankowie twierdzili, że w placówce nie wolno palić i pić, oddalać się z niej bez pozwolenia/poinformowania wychowawców, wulgarnie i arogancko odzywać się do wychowawców oraz kolegów i koleżanek. Dodatkowo regulamin placówki podkreśla, że zabronione jest znęcanie się moralnie, psychicznie bądź fizycznie nad młodszymi i nowo przyjętymi koleżankami i kolegami, wykorzystywania w jakikolwiek sposób młodszymi i słabszymi. Decyzje o nagrodach lub konsekwencjach podejmują wychowawcy w porozumieniu z wychowawcą koordynatorem, uwzględniając przy tym prawa dziecka.

Wychowankowie w rozmowach z kontrolującymi najczęściej wśród tego co nie wolno wymieniali używki oraz przeklinanie. Mówili, że czasem wychowawcy nakładają na nich konsekwencje wśród których wymieniali ograniczenie korzystania z telefonu komórkowego, zmniejszenie kieszonkowego lub mniej czasu na wyjście poza placówkę; w przypadku dzieci młodszymi ograniczenie słodczy lub bajek. Większość dzieci twierdziła, że ich konsekwencje nie dotyczą, bo są grzeczne. Jak wynika z rozmów z wychowankami od nałożonej konsekwencji można się odwołać lub porozmawiać o jej skróceniu/odwołaniu. Wychowankowie lubią swoich wychowawców i ufają im. Adekwatnie do swojego poziomu dzieci pozytywnie wypowiadały się o placówce i osobach w niej pracujących, podkreślały poczucie bezpieczeństwa choć niektórzy bardzo tęsknią za domem rodzinnym.

Rozmowy z wychowankami były prowadzone w czasie i miejscu przez nich zaakceptowanym. Zachowanie wychowanków i sposób wypowiedzania się wskazywały na to, że czują się w placówce bezpiecznie; otrzymują wsparcie od osób dorosłych w różnych, ważnych dla siebie sprawach; znajdują spokój i ochronę przed ewentualnymi zagrożeniami ze strony innych dorosłych, w tym rodziny. Pracownicy placówki szanując prawo rodziców do kontaktów z dzieckiem, każdorazowo uwzględniają zdanie dziecka i jego potrzeby w tym zakresie, a w sytuacjach budzących uzasadnione obawy – pozostawiają dziecku prawo wyboru.

2.4. poszanowanie podmiotowości dziecka, ochrona życia prywatnego i korespondencji, uwzględnianie zdania dziecka w sprawach, które go dotyczą, m.in. wybór szkoły/kierunku kształcenia, kontakty z rodziną/osobami bliskimi, rozwijanie zainteresowań, a także umożliwianie dziecku współdecydowania o organizacji życia codziennego w placówce

Z uzyskanych informacji wynika, że dzieci mają prawo współdecydowania o codziennych sprawach dotyczących funkcjonowania placówki, mogą wyrażać swoją opinię na dany temat, zgłaszać propozycje zmian. Dorośli, uwzględniając indywidualne możliwości/predyspozycje dziecka, informują je o istotnych sprawach dotyczących jego życia, przyszłości, sytuacji rodzinnej. Każdego wieczora po kolacji wychowawcy organizują tzw. Słódko, na którym omawiany jest bieżący dzień oraz wychowankowie zgłaszają swoje propozycje do jadłospisu lub ciekawych zajęć. Zakupy odzieżowe dzieci robią same, z wychowawcą. Ponadto w placówce przestrzega się prawa dziecka do prywatności, poszanowania rzeczy osobistych; do pokoi mieszkalnych dzieci wychowawca wchodzi po uprzednim zapukaniu do drzwi, nieakceptowalne jest przeglądanie rzeczy osobistych, korespondencji

indywidualnej bez zgody właściciela, wyjątek stanowią sytuacje wskazujące na zagrożenie bezpieczeństwa samego dziecka lub innych mieszkańców mieszkania. W rozmowie z inspektorami dzieci nie zgłaszały uwag w tym zakresie, ich wypowiedzi, prezentowana postawa wskazywały na poczucie bezpieczeństwa i przynależność do społeczności placówki. Dzieci znają swoich wychowawców prowadzących, wiedzą do kogo i z jakim problemem mogą się zwrócić.

(Akta kontroli, str. 48-78, 32-35)

3. Prawo do zaspokajania potrzeb rozwojowych.

3.1. zapewnienie dostępu do kształcenia dostosowanego do wieku i możliwości rozwojowych dziecka; zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne; pomoc w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych, umożliwianie udziału w zajęciach wyrównawczych. Umożliwianie, w miarę możliwości, uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych, rekreacyjno-sportowych, rozwijających zainteresowania

Placówka zapewnia wszystkim wychowankom dostęp do kształcenia z uwzględnieniem ich wieku i poziomu rozwoju. Aktualnie: 1 wychowanek uczęszcza do przedszkola, 9 uczy się w szkole podstawowej, w tym 4 uczy się w ośrodkach poza placówką; 1 uczy się w szkole zawodowej. Wśród wszystkich wychowanków, 4 posiada orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym, 7 wychowanków posiada orzeczenie o kształceniu specjalnym, 5 dzieci jest objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole.

W rozmowie z inspektorami wychowankowie informowali, że otrzymują w placówce książki, zeszyty i wszystkie przybory szkolne, a ewentualne braki są im na bieżąco uzupełniane. Dzieci podkreślały, że mają w placówce stworzone warunki do nauki, mogą uczyć się samodzielnie lub skorzystać z pomocy dorosłych. Dzieci podkreślały, że jeżeli chcą to mogą rozwijać swoje zainteresowania poza placówką. Obecnie dwie wychowanki uczestniczą w zajęciach tanecznych oraz jeden wychowanek trenuje w klubie sportowym. W okresie wakacyjnym i zimowym wychowankowie korzystali z wyjazdów i wycieczek m.in.: w koloniach letnich w Sianożętach, obozie profilaktycznym organizowanym przez Fundację Novis Plus w Pogorzeliicy, obozie sportowym, obozie letnim w Kiczycach z Fundacji Niebieski Dom oraz zimowiskach w Zakopanym oraz w Murzasichle. Ponadto wychowankowie uczestniczyli w wycieczkach do: Przemyśla, Krakowa, brali udział w rajdzie rowerowym „Carrefour Cup” oraz w Festynie organizowanym przez Komendę Miejską Policji, a także w zawodach biegowych pn. „Biegi małego jastrząbka”.

Poza nauką, w placówce dba się o prawidłowy rozwój dziecka poprzez organizowanie ciekawych form aktywności, w czasie wolnym od codziennych obowiązków poprzez: spacer, wyjścia do kina, udział w różnorodnych imprezach sportowych i kulturalnych oraz organizowanie urodzin dla wychowanków. W placówce funkcjonują koła zainteresowań: plastyczne, relaksacyjne, sportowe, kulinarne, prozdrowotne i filmowe. W okresie objętym kontrolą dla wychowanków placówki zorganizowano wyjścia: na basen letni, naleśnikarni, skate-parku, basen i lodowisko.

3.2. zapewnienie wychowankom pomocy specjalistycznej, w tym indywidualnej pomocy psychologicznej i terapeutycznej oraz dostępu do opieki zdrowotnej, zaopatrzenie w produkty lecznicze, zaopatrzenie w środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego

Z uzyskanych informacji wynika, że każdy wychowanek ma zapewnione wsparcie ze strony specjalistów zatrudnionych w placówce. Psycholog i pedagog prowadzą zajęcia indywidualne lub grupowe, adekwatnie do zaistniałej sytuacji; swoją pracę z dzieckiem odnotowują w Arkuszach Badań

i Obserwacji oraz Kartach Zajęć Specjalistycznych. Psycholog prowadzi zajęcia indywidualne ukierunkowane na rozwój poznawczy: spostrzeganie, pamięć, koncentracja, myślenie i mowa, a także grupowe polegające na treningu umiejętności społecznych, profilaktyce oraz przeciwdziałające mowie agresji w social-mediach. Wychowankowie, którzy na co dzień przebywają poza placówką, korzystają ze wsparcia specjalistów w okresach pobytu w POW nr 2, w dni wolne od zajęć szkolnych. Dodatkowo dzieci potrzebujące większego wsparcia specjalistycznego korzystają z usług Ośrodka Medyczno-Terapeutycznego „Syriusz” w Żorach, a także w Poradni Zdrowia Psychicznego Dla Dzieci i Młodzieży. Wszyscy wychowankowie placówki są pod opieką lekarza pediatry bądź lekarza podstawowej opieki medycznej w Niepublicznym Wielospecjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Salus w Jastrzębiu-Zdroju, wychowankowie przebywający na co dzień poza placówką korzystają z usług medycznych w miejscu pobytu. Ponadto, adekwatnie do stwierdzonych deficytów rozwojowych wychowankowie korzystają z usług poradni specjalistycznych m.in.: okulistycznej, stomatologicznej, wad postawy, dermatologiczna.

3.3. zapewnienie dziecku wyżywienia dostosowanego do jego potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia; umożliwienie dziecku uczestnictwa w planowaniu i tworzeniu posiłków/jadłospisu; zapewnienie dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów

Placówka zapewnienia dzieciom wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych z uwzględnieniem ich stanu zdrowia. Placówka zapewnia wychowankom 5 posiłków dziennie. Posiłki są przygotowywane przez panie kucharki, zgodnie z jadłospisem, który jest dostępny w jadalni. Dzieci zgłaszają wychowawcom lub paniom kucharkom swoje propozycje do jadłospisu, które, jak potwierdziły dzieci, są uwzględniane. W placówce funkcjonuje również kółko kulinarne w ramach którego dzieci uczą się pracy w zespole oraz zasad zdrowego odżywiania, a także uczą się pieczenia i gotowania. Jedzenie jest smaczne i zdrowe. Poza porami posiłków dzieci mają dostęp do produktów spożywczych i napojów przez całą dobę. W dni wolne od nauki szkolnej posiłki wychowankowie zjadają wspólnie, w roku szkolnym wspólnym posiłkiem jest kolacja.

3.4. wyposażenie dziecka w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do jego wieku i indywidualnych potrzeb; zapewnienie kwoty pieniężnej („kieszonkowego”) do własnego dysponowania

Z wypowiedzi wychowanków wynika, że placówka wyposaża ich w odzież, obuwie, bieliznę i przybory higieniczne. Wychowankowie mają wpływ na zakup odzieży i obuwia, starsi kupują samodzielnie, bądź korzystają z pomocy pracowników placówki, a młodsze dzieci w większym stopniu są zaopiekowane przez dorosłych, choć one też mają prawo wyrazić swoje zdanie na temat proponowanej odzieży i odrzucić coś, co im się nie podoba. W czasie spotkań z inspektorami ubiór dzieci był schludny, zróżnicowany, adekwatny do pory roku i panujących warunków atmosferycznych.

Wychowankowie co miesiąc otrzymują kwotę do własnego dysponowania. Wysokość wypłacanych środków, w okresie objętym kontrolą, była zgodna z zapisami § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia. Wychowankowie każdorazowo, potwierdzają swoim podpisem przyjęcie określonej kwoty pieniędzy do własnego dysponowania na liście wypłat kieszonkowego. Wychowanek na co dzień przebywający poza placówką kieszonkowe dostaje w trakcie pobytu w placówce. W rozmowie z inspektorami wychowankowie potwierdzili, że otrzymują co miesiąc kieszonkowe, które mogą wydawać na własne potrzeby.

(Akta kontroli str. 79-92, 32-35)

Uwagi i wnioski

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju prawidłowo realizuje zadania w zakresie przestrzegania i respektowania praw dziecka oraz zaspakajania jego niezbędnych potrzeb. Pracownicy placówki dbają o podtrzymywanie prawidłowych relacji i kontaktów z rodzicami, krewnymi i osobami bliskimi dziecku, z zachowaniem prawa wychowanka do współdecydowania o częstotliwości i formie tych kontaktów, a także prawa do poczucia bezpieczeństwa. Wychowawcy dążą do utrzymania stabilnego środowiska wychowawczego, zapewniając każdemu dziecku miejsce do spania, nauki i wypoczynku oraz wyposażenie w niezbędny sprzęt, odzież, obuwie i przedmioty osobistego użytku. W placówce dba się o poszanowanie praw dziecka, jego podmiotowości, szanuje się jego zdanie w sprawach, które go dotyczą. Placówka zapewnia dzieciom dostęp do kształcenia i wsparcie specjalistyczne w pokonywaniu trudności szkolnych. Wychowankowie placówki mogą rozwijać swoje zainteresowania/uzdolnienia, mają też możliwości aktywnie spędzać czas wolny. Każdy wychowanek ma zapewnioną opiekę medyczną oraz wsparcie lekarzy specjalistów, adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb.

W toku czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą, w związku z tym **odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.**

Pouczenie

Na podstawie § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477) dyrektor Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 ul. Opolska 7/3, 44-335 Jastrzębie-Zdrój może wnieść umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym nie zawierającego zaleceń pokontrolnych, na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.).

Ww. zastrzeżenia należy wnieść na piśmie do dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego Katowicach na adres: Wydział Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach ul. Piastowska 40, 43-300 Bielsko-Biała, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Egzemplarz nr 1 przekazuje się, za potwierdzeniem odbioru, dyrektorowi Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2.

Egzemplarz nr 2 włącza się do akt kontroli.

~~inspektor wojewódzki~~
~~Iwona Salata-Trombala~~

Iwona Salata-Trombala
Inspektor wojewódzki

~~inspektor wojewódzki~~
~~Elżbieta Moskał~~

Elżbieta Moskał
Inspektor wojewódzki

Z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO
Marcin Chrosczyk
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej